

Силабус з курсу «Соціологія та політологія». Розробник – асистент кафедри економічної теорії і суспільних наук Дмитро Олегович Конопляник

МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ БІЗНЕСУ, ІННОВАЦІЙНОГО
РОЗВИТКУ ТА МІЖНАРОДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
ОБЛІКОВО-ФІНАНСОВИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра економічної теорії і суспільних наук

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Перший проректор

Дмитро БАБЕНКО

« 30 06 » 2023р.

Гарант освітньої програми
Ірина БАНЄВА

« 16 » 06 2023 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Соціологія та політологія»

Галузь знань	24 «Сфера обслуговування»
Освітня спеціальність	241 «Готельно-ресторанна справа»
Освітньо-професійна програма	Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти «Готельно-ресторанна справа» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 241 «Готельно-ресторанна справа» галузі знань 24 «Сфера обслуговування»
Освітній ступінь	«Бакалавр»
Семестр	2
Форма здобуття освіти	денна
Викладач	Конопляник Дмитро Олегович, асистент кафедри економічної теорії і суспільних наук, email: konoplianyk@mnaeu.edu.ua

Розглянуто на засіданні кафедри економічної теорії і суспільних наук

Протокол № 10 від «22» травня 2023 року.

Завідувач кафедри

Олена ДОВГАЛЬ

Схвалено науково-методичною комісією обліково-фінансового факультету

Протокол № 10 від « 22» травня 2023 року.

Голова науково-методичної комісії

Юлія ЧЕБАН

Схвалено на засіданні вченої ради факультету менеджменту

Протокол № 11 від «15» червня 2023 року.

Голова вченої ради

Олена ШЕБАНІНА

Миколаїв
2023

Силабус з курсу «Соціологія та політологія». Розробник – асистент кафедри економічної теорії і суспільних наук Дмитро Олегович Конопляник

1. Призначення навчальної дисципліни	Вивчення даного курсу сприяє підвищенню рівня фундаментальної гуманітарної освіти, формуванню стійкого наукового, осмисленого, раціонального світогляду, соціологічної культури мислення, системи необхідних в процесі соціалізації знань про динаміку сучасних суспільно - політичних процесів і явищ, місце і роль соціально-політичних інститутів, логіку соціально-політичного розвитку.
2. Мета навчальної дисципліни	Сформувати у здобувачів вищої освіти стійкі світоглядні засади, усвідомленого ставлення до своєї ролі у власному житті та житті суспільства, цілісної картини соціальної реальності, наукових уявлень про основні закономірності виникнення, функціонування та розвитку суспільства, усталення гуманістичних, моральних принципів внутрішньої структури особистості, що ґрунтується на засадах загальнолюдської культури і цивілізації.
3. Компетентності	Інтегральна компетентність : ІК. Здатність роз'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми діяльності суб'єктів готельного і ресторанного бізнесу, що передбачає застосування теорій та методів системи наук, які формують концепції гостинності і характеризується комплексністю та невизначеністю умов. Загальні компетентності: ЗК 1. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя. ЗК 2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо, реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 5. Здатність працювати в команді. ЗК 9. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Силабус з курсу «Соціологія та політологія». Розробник – асистент кафедри економічної теорії і суспільних наук Дмитро Олегович Конопляник

	Спеціальні (фахові) компетентності спеціальності:			
	СК 2. Здатність організувати сервісно-виробничий процес з урахуванням вимог і потреб споживачів та забезпечувати його ефективність.			
4. Заплановані результати навчальної дисципліни	<p>ПРН 17. Аргументовано відстоювати свої погляди у розв'язанні професійних завдань при організації ефективних комунікацій зі споживачами та суб'єктами готельного та ресторанного бізнесу.</p> <p>ПРН19. Діяти у відповідності з принципами соціальної відповідальності та громадянської свідомості</p> <p>ПРН20. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.</p> <p>ПРН21. Розуміти і реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності вільного демократичного суспільства, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p>			
5. Опис навчальної дисципліни	Всього годин/кредитів за навчальним планом, з них:			
	- лекції	120 / 4,0	40 / 1,33	
	- практичні заняття	40 / 1,33	40 / 1,33	
	- самостійна робота	40 / 1,34		
Календарний план				
№ з/п	Найменування тем	Розподіл навчального часу, годин		
		лк	пз	сам. робота
1	Соціологія як наука	2	2	2
2	Методика конкретно-соціологічних досліджень	2	2	2
3	Суспільство як соціальна система	2	2	2
4	Соціологія особистості	2	2	2
5	Соціологія праці та управління	2	2	2
6	Соціологія конфлікту та девіантної поведінки	2	2	2
7	Соціологія шлюбу і сім'ї	2	2	2
8	Соціологія молоді	2	2	2

Силабус з курсу «Соціологія та політологія». Розробник – асистент кафедри економічної теорії і суспільних наук Дмитро Олегович Конопляник

9	Соціологія освіти та виховання	2	2	2
10	Етносоціологія	2	2	2
11	Політологія як наука і навчальна дисципліна	2	2	2
12	Основні етапи розвитку світової політичної думки	2	2	2
13	Розвиток політичної думки в Україні	2	2	2
14	Політика і влада. Механізми реалізації	2	2	2
15	Політичні системи і політичні режими	2	2	2
16	Держава як суб'єкт політики	2	2	2
17	Політичні партії та громадські об'єднання	2	2	2
18	Політичний процес та політична культура	2	2	2
19	Вибори і виборчі системи	2	2	2
20	Політичний конфлікт і політичні кризи	2	2	2
Всього		40	40	40

***Примітка.** Проведення видів занять здійснюється відповідно до графіку освітнього процесу

Силабус з курсу «Соціологія та політологія». Розробник – асистент кафедри економічної теорії і суспільних наук Дмитро Олегович Конопляник

<p>6. Порядок та критерії оцінювання</p>	<p>Оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Миколаївському національному аграрному університеті, Положення про порядок оцінювання здобувачів вищої освіти у Миколаївському національному аграрному університеті.</p> <p>Оцінювання результатів навчання здійснюється за відповідними формами організації освітнього процесу, а саме: поточний та підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти.</p> <p>Поточний контроль знань здобувачів вищої освіти передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - опрацювання лекційного матеріалу, як можливість підготовки до усного опитування, бесіди, написання контрольних робіт; - виконання завдань для самостійного опрацювання, як можливість розширення знань у структурі спеціальних галузевих теорій, напрацювання категоріального апарату, з елементами англомовної практики, підготовка та захист доповідей тощо; - робота в Moodle, як елемент перевірки знань тематичного матеріалу; - підготовка інструментарію дослідника, розробка програми соціологічного дослідження, збір та обробку первинної соціологічної інформації, аналіз даних, формулювання висновків та захист соціологічного дослідження; - публікацію наукових робіт, підготовку презентацій, індивідуальних завдань. <p>Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти передбачає складання екзамену.</p> <p>Пропущені заняття, відповідно до Порядку зарахування пропущених занять мають бути відпрацьовані:</p> <ul style="list-style-type: none"> - у формі усного опитування (при пропущенні лекції) - виконання індивідуального завдання (при пропущенні семінарського заняття).
---	---

Поточний і підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти

Форма контролю	Кількість заходів	Оцінка		Сума	
		min	max	min	max
1. Аудиторна робота в т.ч.: - опрацювання лекційного матеріалу (диспут, бесіда тощо), робота на семінарських заняттях (доповідь, опитування, термінологічний диктант тощо)	14	1	2-3	14	25

Силабус з курсу «Соціологія та політологія». Розробник – асистент кафедри економічної теорії і суспільних наук Дмитро Олегович Конопляник

- захист соціологічного дослідження	1	2	2	2	2
2. Самостійна робота в т.ч.:					
- підготовка програми соціологічного дослідження, збір та обробка інформації;	1	2	3	2	3
- виконання завдань для самостійного опрацювання	20	0,4	0,5	8	10
- робота в Moodle	20	0,4	0,5	8	10
- публікація наукових робіт, презентації, індивідуальні завдання	1	2	5	2	10
Разом за семестр				36	60
Підсумковий контроль знань здобувачів вищої освіти					
Форма контролю				min	max
Екзамен				24	40
Разом по дисципліні				60	100
Загальна шкала оцінювання ECTS за результатами курсу					
Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою			
90 – 100	A	5 (відмінно)			
82 – 89	B	4 (добре)			
75 – 81	C	4 (добре)			
64 – 74	D	3 (задовільно)			
60 – 63	E	3 (задовільно)			
35 – 59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання 2 (незадовільно)			
0 – 34	X	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни 2 (незадовільно)			
7. Політика курсу	<p>Academic integrity – дотримання етики поведінки, яка прописана у Кодексі академічної доброчесності Миколаївського національного аграрного університету.</p> <p>Пропущені заняття, для належного оцінювання знань та умінь здобувачів вищої освіти відпрацьовуються відповідно затвердженого графіку консультацій.</p> <p>За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до</p>				

відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, залік тощо); позбавлення академічної, іменної стипендії; позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання тощо.

Opportunities Galore policy: припускає окрім передбачених до виконання у частині аудиторної та самостійної роботи інших можливостей для самовдосконалення, самореалізації в опрацюванні курсу «Соціологія та політологія» за умови погодження напряму діяльності з викладачем. Для якої можуть бути обрані соціально-політичні, економічні, екологічні та інші аспекти суспільного життя, як елемент формування знань та умінь у складі науки про суспільство та науки про політику.

Несвоєчасне виконання та представлення передбачених курсом робіт відтерміновує строк складання підсумкового контролю знань, але не унеможлиблює отримання високої оцінки виконаної роботи на високому рівні, за умови, що несвоєчасне представлення робіт має поважні причини, підтвержені документально (клопотання про участь у заходах різних рівнів, довідка про тимчасову непрацездатність тощо).

Late-work policy: у разі несвоєчасного представлення роботи, без поважної причини, загальна кількість балів за таку роботу не буде перевищувати мінімальну.

Attendance and/or participation policy: відвідування занять не є оцінюваним компонентом курсу.

Mobile devices на курсі застосовується політика нульової толерантності до мобільних пристроїв (під час проведення лекційних занять). Та обмежувальна політика (під час семінарських занять), під час яких, за дозволом викладача можуть бути використані, в межах вивчення дисципліни мобільні пристрої, за відсутності інших технологічних засобів.

Moodle is a Learning Platform: за наповнення навчальної платформи Moodle навчальними

	<p>матеріалами з дисципліни для використання елементів дистанційного навчання, професійної підготовки або перепідготовки осіб, у тому числі здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами відповідає викладач, що читає дисципліну.</p>
8. Інформаційні джерела	<p style="text-align: center;">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none">1. Батаєва, К., Бурлачук, В., Степаненко, В. Історія української соціології: навчальний посібник, Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 392 с.2. Ворона, В. Академічна соціологія в Україні (1918-2018). У 2-х томах. Том II. Спогади, інтерв'ю, статті. Київ: Інститут соціології НАН України, 2019. 345 с.3. Ворона, В. Академічна соціологія в Україні (1918-2018). У 2-х томах. Том I. Історія становлення та розвитку. Київ: Інститут соціології НАН України, 2018. 526 с.4. Довгаль О.В., Лесік І.М. Політологія : курс лекцій / О.В. Довгаль, І. М. Лесік. – Миколаїв : МНАУ, 2022. 160 с.5. Історія української соціології : навчальний посібник / [К. Батаєва, В. Бурлачук, І. Головаха-Хікс, М. Захарченко, О. Іваненко, І. Каневська, І. Кресіна, І. Матяш, М. Молчанов, О. Рибщун, В. Степаненко] ; за заг. ред. К. Батаєвої, В. Бурлачука, В. Степаненка. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2018. 392 с.6. Соціологія та політологія : плани практ. занять, ключові поняття, питання для контролю і самоконтролю, творчі завдання, вправи, тести для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП "Готельно-ресторанна справа" спеціальності 241 "Готельно-ресторанна справа", ОПП «Туризм» спеціальності 242 «Туризм» денної форми навчання / уклад. Т. М. Борко. Миколаїв : МНАУ, 2023. 97 с7. Соціологія і політологія : курс лекцій для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти ОПП "Готельно-ресторанна справа" спеціальності 241 "Готельно-ресторанна справа",

ОПП "Туризм" спеціальності 242 "Туризм" денної форми здобуття вищої освіти / уклад. Т. М. Борко. Миколаїв : МНАУ, 2023. 161 с.

8. Соціологія та політологія : збірник тестових завдань для поточного і підсумкового контролю і самостійної роботи здобувачів вищої освіти денної і заочної форм навчання усіх спеціальностей / уклад. І. М. Лесік. Миколаїв : МНАУ, 2020. 43 с. URL: <http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/8089>

9. Паніотто В., Харченко Н. Методи опитування : підручник. Київ: Києвоогиялянська академія, 2017. 342 с.

10. Сапелкіна О. В. Чепурко Г. І. Емпірична соціологія: курс лекцій. Львів: Простір-М, 2018, 268 с.

11. Сірий Є. В., Нахабич М. А. Дослідження соціальної напруженості в Україні: засадничі аспекти та розробка інструментарію (за результатами фундаментального дослідження). Київ: ЦОП «Глобус», 2018. 182 с.

12. Соболевська М. Рефлексивні процеси в сучасній теоретичній соціології: навчальний посібник. Київ: Міленіум, 2020. 108 с.

13. Соціологія: навчальний посібник для студентів для студентів усіх спеціальностей денної форми навчання, що вивчають «Соціологію» / О. В. Горпинич, О. Ю. Клименко, Л. М. Москаленко, М. С. Труш, В. Ф. Ятченко Київ : ДУТ, 2019. 235 с. 43

14. Соціологія: підруч. для студ. вищ. навч. закл. [В.І. Волович, М.І. Горлач, В.І. Кремень та ін.]. [6-те вид.]. К: Центр учбової літератури. 2019. 808 с.

15. Стан сучасного українського суспільства: цивілізаційний вимір / За наук. ред. М.О. Шульги // Київ: Інститут соціології НАН України, 2017. 198 с.

Допоміжна література

1. Lesik I., Lesik M., Tishechkina K., Ushkarenko I., Soloviov A., Lahoiskyi A. Analytical

evaluation of the prospects for sustainable development of environmentally oriented tourism business // Business: Theory and Practice, 2021. 22(2), P. 318-329. <https://doi.org/10.3846/btp.2021.14326>.

2. Padalka, A.M., Gribincea, A., Lesik, I.M., Semenda, O.V., & Barabash, O.O. (2021). Consumer protection when purchasing goods on the Internet. Journal of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, 28(2), 189-197. [10.37635/jnalsu.28\(2\).2021.189-197](https://doi.org/10.37635/jnalsu.28(2).2021.189-197).

3. Воронянський О. В. Політологія [Електронний ресурс] : підручник / О. В. Воронянський, Т. Ю. Кулішенко, І. В. Скубій. Харків : ХНТУСГ імені Петра Василенка, 2017. – 180 с.

4. Івасюк Ю. Б. Економічна соціологія [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Ю. Б. Івасюк. – Львів : Новий Світ-2000, 2021. – 116 с. — Ел. копія в локальній мережі.

5. Соціологія [Електронний ресурс] : навч. посіб. / О. В. Горпинич, О. Ю. Клименко, Л. М. Москаленко [та ін.]. – Київ : ДУТ, 2019. – 235 с.

6. Dovgal O. V., Kravchenko M. V., Demchuk N. I., Odnoshevnaia O. A., Novikov O.Y., Andrusiv U. Y., Lesik I. M., Popadynets I. R. (2017). Methods of competitiveness assessment of agricultural enterprise in eastern Europe. Regional Science Inquiry, Vol. IX, (2), 231–241.

7. Вишневська О.М., Лесік І.М. Інфраструктурне забезпечення формування і функціонування ринку продукції овочівництва : моногр. Миколаїв : ФОП Швець В.М., 2017. 324 с.

8. Лесік І.М., Нахайчик Є.Є. Діджиталізація як складова цифрової економіки. // Сучасні виклики і актуальні проблеми науки, освіти та виробництва: міжгалузеві диспути [зб. наук. пр.]: матеріали XV міжнародної науково практичної інтернет-конференції (м. Київ, 29 квітня 2021 р.). Київ, 2021. С. 62-69.

9. Лесік І.М., Лесік М.А., Калашніков І.С.

Інклюзія в концепції соціального розвитку суспільства // Priority directions of science and technology development. Proceedings of the 9th International scientific and practical conference. SPC “Sciconf.com.ua”. Kyiv, Ukraine. 2021. Pp. 785-791.

10. Лесік І. М. Соціально-економічні небезпеки безробіття для інфраструктури аграрного ринку України. Modern Economics. 2019. № 17. С. 127-132. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V17\(2019\)-20](https://doi.org/10.31521/modecon.V17(2019)-20).

11. Лесік І. М., Вільховатська А. І. Шлюбно-сімейні відносини: виклики сьогодення / Архітектура та мистецтвознавство. Київ, 2020, С. 122-126.

12. Лесік І. М., Цибулькіна А. С. Алкоголізм як соціальна проблема суспільства. Архітектура та мистецтвознавство. Київ, 2020. С. 127-131.

13. Лесік І.М., Нахайчик Є.Є., Магар Д.Є. Кібербезпека як основа цифрового суспільства // Fundamental and applied research in the modern world. Proceedings of the 10th International scientific and practical conference. BoScience Publisher. Boston, USA. 2021. Pp. 452-459.

Інформаційні ресурси

1. Scott J. A Dictionary of Sociology [Електронний ресурс] / John Scott // University of Oxford. 2015. URL : <https://www.oxfordreference.com/view/10.1093/acref/9780199683581.001.0001/acref-9780199683581>.

2. Oxford Learner's Dictionaries. Оксфордские словари для студентов <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/>

3. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <http://www.president.gov.ua/documents/all>.

4. Офіційний веб-портал Верховної Ради України. URL: <http://portal.rada.gov.ua/>

5. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=245427142 –

6. Український Центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова. URL: www.useps.org.
7. Київський Центр соціальних і маркетингових досліджень. URL: www.socis.kiev.ua
8. «Політична думка», політологічне Інтернет-видання. www.politdumka.kiev.ua
9. Бібліотека Конгресу США. URL: <http://lcweb.loc.gov>.
10. Національна Бібліотека Франції. URL: <http://www.bnf.fr>.

Законодавчо-нормативні акти

1. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. *Кабінет Міністрів України* URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Про оплату праці : Закон в редакції від 01.01.2017 р. URL: : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80>.
3. Кодекс законів про працю України : Закон в редакції від 02.12.2017 р. URL : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/322-08>.
4. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 р. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
5. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квітня 2001 р. URL: : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
6. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
7. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 N 435-IV URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

9. Інтеграція здобувачів вищої освіти з особливими освітніми

Отримання освітніх послуг особами з особливими освітніми потребами забезпечується правом на навчання за допомогою найбільш доступних для

потребами	<p>таких осіб мови, методів і способів спілкування відповідно до закону України «Про вищу освіту» та інших нормативно-правових актів. Організаційно-розпорядчих документів МНАУ, зокрема: Положення про організацію освітнього процесу (5.258.01-00.2018) та Положення про порядок організації та проведення дуального навчання у Миколаївському національному аграрному університеті (5.009.01- 00.2017). Університет має власний веб-сайт, де розміщено інформацію щодо інформаційного та навчально-методичного забезпечення освітнього процесу.</p> <p>Можливість дистанційного (або очно-дистанційного) навчання через систему Moodle: https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=3331 лекційний матеріал, семінарські завдання, мультимедійні презентації, напрями наукової та творчої роботи, завдання на самостійне опрацювання);</p> <ul style="list-style-type: none">- платформу онлайн-занять Zoom – для проведення індивідуальних семінарських занять, консультацій тощо;- електронний репозитарій МНАУ – для використання інформаційних матеріалів;- аудіо та відео повідомлення з лекційним матеріалом, поясненням особливостей завдань та напрямками їх виконання тощо;- спілкування через електронну пошту (konoplianyk@mnau.edu.ua) телефонний зв'язок та зв'язок через соціальні мережі;- залучення до освітньо-наукових заходів в онлайн-режимі;- індивідуальний підхід до викладення матеріалу навчальної дисципліни;- можливість залучення до освітнього процесу куратора академічної групи та людини, яка знаходиться поряд з здобувачем вищої освіти з особливими освітніми потребами
10. Доступ до матеріалів навчання	<p>https://www.mnau.edu.ua/ https://www.mnau.edu.ua/faculty-off https://www.mnau.edu.ua/faculty-off/kaf-econom-teor/ http://dspace.mnau.edu.ua/jspui/ https://moodle.mnau.edu.ua/course/view.php?id=3331</p>

Силабус з курсу «Соціологія та політологія». Розробник – асистент кафедри економічної теорії і суспільних наук Дмитро Олегович Конопляник

<http://www.nbu.gov.ua/>

Силабус навчальної дисципліни розроблено:

асистентом
кафедри економічної теорії
і суспільних наук

Дмитро КОНОПЛЯНИК